

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valitsus
määrus
terviktekst
08.07.2023
Hetkel kehtiv
RT I, 05.07.2023, 166

Saarjõe maastikukaitseala kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri

Vastu võetud 17.08.2006 nr 187
[RT I 2006, 38, 288](#)
jõustumine 27.08.2006

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
19.01.2009	RT I 2009, 7, 48	01.02.2009
19.03.2010	RT I 2010, 13, 70	01.04.2010
22.06.2023	RT I, 05.07.2023, 1	08.07.2023

Määrus kehtestatakse «[Looduskaitseaduse](#)» § 10 lõike 1 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Saarjõe maastikukaitseala kaitse-eesmärk

(1) Saarjõe maastikukaitseala² (edaspidi *kaitseala*) võetakse kaitse alla:

1) nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide – jõgede ja ojade (3260)³, sinihelmika koosluste (6410), lamminiitude (6450), allikate ja allikasooide (7160), vanade loodumetsade (9010*), vanade laialehiste metsade (9020*), rohunditerikaste kuusikute (9050), soostuvate ja soo-lehtmetsade (9080*) ning siirdesoo- ja rabametsade (91D0*) kaitseks;

2) nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ II lisas nimetatud kahe liigi, kes on ühtlasi II kategooria kaitsealused liigid, ning II lisas nimetatud võldase (*Cottus gobio*), kes on ühtlasi III kategooria kaitsealune liik, kaitseks;

3) nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta I lisas nimetatud liigi, kes on ühtlasi I kategooria kaitsealune liik, ja I lisas nimetatud liigi, kes on ühtlasi II kategooria kaitsealune liik, elupaikade kaitseks.

(2) Kaitseala maa- ja veela jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele neljaks sihtkaitsevööndiks ja kolmeks piiranguvööndiks.

(3) Kaitsealal tuleb arvestada «[Looduskaitseaduses](#)» sätestatud piiranguid käesolevas määruses sätestatud erisustega.

§ 2. Kaitseala asukoht

(1) Kaitseala asub Järva maakonnas Türi vallas Rassi külas, Pärnu maakonnas Vändra vallas Kaansoo külas ja Viljandi maakonnas Suure-Jaani vallas Kootsi külas.

(2) Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on esitatud kaardil määruse lisas⁴.

§ 3. Kaitseala valitseja

Kaitseala valitsejad on Keskkonnaamet.
[[RT I 2009, 7, 48](#)- jõust. 01.02.2009]

2. peatükk KAITSEALA KAITSEKORD

§ 4. Lubatud tegevus

- (1) Inimestel on lubatud viibida, pidada jahti ja püüda kala kogu kaitsealal, välja arvatud käesoleva määrusega sätestatud juhtudel sihtkaitsevööndis.
- (2) Füüsilise isiku või eraõigusliku juriidilise isiku omandis oleval kinnisasjal viibimine on lubatud, arvestades «Asjaõigusseaduses» ja «Looduskaitseaduses» sätestatud.
- (3) Kaitsealal on lubatud rahvaürituste korraldamine. Rohkem kui 50 osalejaga rahvaürituste korraldamine selleks ettevalmistamata kohtades on lubatud üksnes kaitseala valitseja nõusolekul.
- (4) Telkimine ja lõkke tegemine kaitsealal on lubatud kaitseala valitseja nõusolekul selleks ettevalmistatud ja tähistatud paikades. Telkimine ja lõkke tegemine õuemaal on lubatud omaniku loal.
- (5) Kaitseala teedel on lubatud sõidukiga sõitmine ning veealal mootorita ujuvvahendiga sõitmine. Sõidukiga sõitmine väljaspool teid, mootoriga ujuvvahendiga sõitmine ja maastikusõidukiga sõitmine on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, käesoleva kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, kaitseala valitsemisega seotud töödel, kaitseala valitseja nõusolekul teostatavas teadustegevuses, õuemaal omaniku loal, liinirajatiste hooldamiseks tehtavatel töödel ning piiranguvööndis maatulundusmaal metsamajandustöödel või põllumajandustöödel.

§ 5. Keelatud tegevus

Kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealal keelatud:

- 1) muuta katastriüksuste kõlvikute piire ja sihtotstarvet;
- 2) koostada maakorralduskava ja teostada maakorraldustoiminguid;
- 3) väljastada metsamajandamiskava;
- 4) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
- 5) anda nõusolekut väikeehitise, sealhulgas lautri või paadisilla ehitamiseks;
- 6) anda projekteerimistingimusi;
- 7) anda ehitusluba.

§ 6. Tegevuse kooskõlastamine

- (1) Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajab kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või seisundit.
- (2) Kui tegevust ei ole kaitseala valitsejaga kooskõlastatud või tegevuses ei ole arvestatud kaitseala valitseja kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmisel tegevus ei kahjusta kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt «Haldusmenetluse seadusele» õiguspärasest ootust sellise tegevuse õiguspärasuse osas.
- (3) [Kehtetu -RT I, 05.07.2023, 1- jõust. 08.07.2023]

3. peatükk SIHTKAITSEVÖÖND

§ 7. Sihtkaitsevööndi määratlus

- (1) Kaitseala sihtkaitsevöönd on kaitseala maa- või veeala seal väljakujunenud või kujundatavate looduslike koosluste säilitamiseks.
- (2) Kaitsealal on neli sihtkaitsevööndit:
 - 1) Tagametsa sihtkaitsevöönd;
 - 2) Pärassaare-Nõmmita sihtkaitsevöönd;
 - 3) Vanapagana sihtkaitsevöönd;
 - 4) Karulaane sihtkaitsevöönd.

§ 8. Sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk

- (1) Tagametsa sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on vanade metsakoosluste, poollooduslike koosluste ja maastiku kaitse.
- (2) Pärassaare-Nõmmita ja Vanapagana sihtkaitsevööndite kaitse-eesmärk on vanade loodusemetsade ja kaitsealuse liigi elupaiga kaitse.
- (3) Karulaane sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on allikasooide ning siirdesoo- ja rabametsade kaitse.

§ 9. Lubatud tegevus

Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud:

- 1) olemasoleva maaparandussüsteemi hoiutööd maaparandussüsteemi väljaspool sihtkaitsevööndit asuvate osade toimimise tagamiseks;
- 2) veerežiimi taastamine;
- 3) koosluste kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile;
- 4) kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks ja poollooduslike koosluste ilme ja liigikoosseisu tagamiseks vajalik tegevus;
- 5) tee, tehnovõrgu rajatise ja tootmisotstarbete ehitise püstitamine kaitsealal paikneva kinnistu või kaitseala tarbeks ja olemasolevate ehitiste hooldustööd.

§ 10. Keelatud tegevus

Sihtkaitsevööndis on keelatud:

- 1) majandustegevus;
- 2) loodusvarade kasutamine;
- 3) metsa kõrvalsaaduste varumine, välja arvatud marjade, seente ja puude seemnete korjamine;
- 4) inimeste viibimine Pärassaare-Nõmmitša sihtkaitsevööndis 1. veebruarist 30. maini ja Vanapagana sihtkaitsevööndis 15. märtsist 31. augustini, välja arvatud liikumine teel, järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemisega seotud töödel ning kaitseala valitseja nõusolekul teostatavas teadustegevuses.

§ 11. Vajalik tegevus

Tagametsa sihtkaitsevööndis on poollooduslike koosluste esinemisaladel nende ilme ja liigikoosseisu säilimise tagamiseks vajalik niitmine või loomade karjatamine ning puu- ja põõsarinde kujundamine.

4. peatükk PIIRANGUVÖÖND

§ 12. Piiranguvööndi määratlus

(1) Kaitseala piiranguvöönd on kaitseala osa, mis ei kuulu sihtkaitsevööndisse.

(2) Kaitsealal on kolm piiranguvööndit:

- 1) Tõrvaaugu piiranguvöönd;
- 2) Pärassaare-Nõmmitša piiranguvöönd;
- 3) Saarjõe piiranguvöönd.

§ 13. Piiranguvööndi kaitse-eesmärk

(1) Tõrvaaugu piiranguvööndi kaitse-eesmärk on kuuse genofondi ja maastiku kaitse.

(2) Pärassaare-Nõmmitša piiranguvööndi kaitse-eesmärk on kaitsealuse liigi elupaiga kaitse.

(3) Saarjõe piiranguvööndi kaitse-eesmärk on poollooduslike koosluste, loodusliku jõe ja maastiku kaitse.

§ 14. Lubatud tegevus

(1) Piiranguvööndis on lubatud:

- 1) majandustegevus;
- 2) puhtpuistute kujundamine;
- 3) Saarjõe piiranguvööndis ehitise, kaasa arvatud ajutise ehitise püstitamine kaugemale kui 50 meetrit Saarjõe tavalisest veepiirist.

(2) Pärassaare-Nõmmitša ja Tõrvaaugu piiranguvööndites on ehitise, kaasa arvatud ajutise ehitise püstitamine lubatud ainult kaitseala valitseja nõusolekul.

§ 15. Keelatud tegevus

Piiranguvööndis on keelatud:

- 1) uue maaparandussüsteemi rajamine;
- 2) veekogude veetaseme ja kaldajoone muutmine ning uute veekogude rajamine;
- 3) maavarade kaevandamine;
- 4) energiapuistute rajamine;

5) Pärassaare-Nõmmitsa piiranguvööndis uuendusraie, välja arvatud lageraie langi pindalaga kuni 1 hektar ja laiusega kuni 30 meetrit ning turberaie langi pindalaga kuni 2 hektarit (piiranguvööndi üle 60 aasta vanuse metsa osakaal ei tohi jääda väiksemaks kui 50% ning raielankide vahele tuleb jätta üle 40 aasta vanust puistut vähemalt 100 m laiuste ribadena);

6) Saarjõe ja Tõrvaaugu piiranguvööndites uuendusraie, välja arvatud lageraie langi pindalaga kuni 1 hektar ja laiusega kuni 30 meetrit ning turberaie langi pindalaga kuni 2 hektarit;

7) biotsiidi ja taimekaitsevahendi kasutamine, välja arvatud õue- ja põllumaal.

§ 16. Vajalik tegevus

Pärassaare-Nõmmitsa ja Saarjõe piiranguvööndites on poollooduslike koosluste esinemisaladel nende ilme ja liigikoosseisu tagamiseks vajalik niitmine või loomade karjatamine ning puu- ja põõsarinde kujundamine.

¹Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50; C 241, 29.08.1994, lk 175; L 305, 8.11.1997, lk 42–65; L 236, 23.09.2003, lk 667–702; L 284, 31.10.2003, lk 1–53) ja nõukogu direktiiv 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (EÜT L 103, 25.04.1979, lk 1–18; L 291, 19.11.1979, lk 111; L 319, 7.11.1981, lk 3–15; L 233, 30.08.1985, lk 33–41; L 302, 15.11.1985, lk 218; L 100, 16.04.1986, lk 22–25; L 115, 8.05.1991, lk 41–55; L 164, 30.06.1994, lk 9–14; C 241, 29.08.1994, lk 175; L 223, 13.08.1997, lk 9–17; L 236, 23.09.2003, lk 667–702).

²Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615-k «Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekirj» lisa 1 punkti 2 alapunktist 361 hõlmab kaitseala Saarjõe loodusala, kus tegevuse kavandamisel tuleb hinnata selle mõju loodusala kaitse-eesmärkidele, arvestades Natura 2000 võrgustiku alade suhtes kehtivaid erisusi.

³Sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisale. Tärniga (*) on tähistatud esmatähtsad elupaigatüübid.

⁴Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on märgitud määruse lisas esitatud kaardil Eesti põhikaardi (mõõtkava 1:10 000) alusel, kasutades maakatastri andmeid seisuga november 2005. a.

Ala kaardiga saab tutvuda Keskkonnaametis, Keskkonnaministeeriumis, keskkonnaregistris ning maainfosüsteemis (www.maaamet.ee).

[RT I 2010, 13, 70- jõust. 01.04.2010]

Saarjõe maastikukaitseala